

Libris användargrupp katalogisering 2023-10-10

Mötesdatum och tid: 2023-10-10

Närvarande:

- Harriet Aagaard, sammankallande, Kungliga biblioteket
- Jörgen Boman, Västerås stadsbibliotek
- Ingrid Dannberg, BTJ
- Daniel Flood, Kungliga biblioteket
- Eva-Lisa Holm Granath, Linköpings universitetsbibliotek
- Pär Johansson, Musik- och teaterbiblioteket
- Sara Johansson, Umeå stadsbibliotek
- Anna Lindqvist, Stockholm stadsbibliotek
- Katja Naischtein, adjungerad sekreterare, Kungliga biblioteket
- Olof Osterman, Kungliga biblioteket
- Helena Rydberg, Malmö universitetsbibliotek
- Erik Svanström, Lunds universitet, HT-biblioteken

1. Föregående minnesanteckningar

Minnesanteckningarna godkändes och lades till handlingarna.

2. Referensgrupp katalogisering

Katarina Synnermark och Liv D'Amelio informerade om den nya referensgrupp för katalogisering som de kommer att efterlysa via MARC21-listan. Det har tidigare funnits en RDA-kommitté som avslutades för några år sedan när det inte längre fanns RDA-frågor att diskutera. Nu behövs det åter stöd i RDA-redaktionens arbete när det gäller utveckling av katalogiseringspraxis. Referensgruppen är tänkt att vara tillfällig under 1-2 år.

Diskussioner kommer att vara via mejl, men det kan också bli digitala möten.

De som ska skicka in en intresseanmälan bör ha:

- stor erfarenheter av katalogisering i Libris
- goda kunskaper om IFLA LRM och RDA
- kunskaper eller intresse för BIBFRAME och länkade data
- möjlighet att lägga tid på att förbereda sig och delta i diskussionerna

Harriet påpekade att det vore bra om någon från användargruppen anmälde sig.

3. Verk – tester – hur har det gått?

Användargruppen deltog i de externa testerna och har haft möjlighet att lämna synpunkter. Diskussionen på användargruppens möte rör arbetsgång och behov av kompetens för verksutbrytning och klassificering av verk.

Sara hade testat äldre böcker och klassiker. En svårighet var bedömning av illustrationer i en bok. Hör de till verket eller till instansen? I en bilderbok är det naturligt att nya illustrationer ska ses som ett nytt verk, men det är inte lika klart i andra böcker.

Sara undrade också om hur mycket man ska eller får städa. Det finns ofta felaktiga genrer och ämnesord. Liv svarade att i de maskinellt utbrutna verken kan det finns behov av städning och att det skulle vara bra om detta gjordes. Katja påpekade att metadataflödet ännu inte är klart och kan förbättras så att det blir färre felaktigheter.

Ingrid undrade om man borde städa instanser kopplade till ett verk när man städar verket. Det gäller t.ex. SAB-klassifikation. Olof höll med om att det ofta finns gamla SAB upplagor som borde tas bort eller uppdateras. Tidigare praxis för SAB var även olika för folkbibliotek och universitetsbibliotek. Harriet och Olof kommer att titta mer på klassifikation för att förbättra det maskinella metadataflödet.

Erik hade testat lite och tyckte det fungerade bra. Lunds universitet kommer att gå igenom verksutbrytning tillsammans. De har diskuterat frågan om vilka som ska bryta ut verk och kommit fram till att inte alla bör göra detta. De planerar att samla frågor så att en kontaktperson för frågor vidare till KB.

Jörgen tyckte det var lite översködligt, men trodde att det var en vanesak. Han såg en tillfredsställelse i att länka ihop entiteter och att det vara ett bra arbetssätt. Det var dock lite knepigt, t.ex. frågan om illustrationer. Han undrade om alla skulle bryta ut verk.

Daniel undrade också vilka som ska arbeta med verk. Han såg olika delar i verksarbetet:

1. Utbrytning av verk – knepigt och svårt att rätta fel
2. Redigering av verk – lättare och även lättare att rätta fel

Begränsningar borde göras till utbrytning av verk, men inte till redigering. Det skulle annars bli problem med arbetsflöden och merarbete för t.ex. katalogsupporten.

Pär hade tyvärr inte hunnit testa mycket, men har funderat över hur det ska fungera för musik. Det fungerar bra för enkla aggregat men han trodde att fler relationer behövdes. Hur det fungerar kommer att visa sig när man sätter igång med verk i Libris. Han hade även funderat över hur det kommer att bli för användarna i nya Libris sök. En riktig verksnivå skulle behövas för musikverk för att kunna klustra musikverk på ett användarvänligt sätt.

Helena rapporterade att Malmö testat lite och att det fungerat bra förutom en del problem i gränssnittet som redan rapporterats. De sex katalogisatörerna vill alla arbeta med verksutbrytning och efterlyste tydliga anvisningar. Förutom tydliga instruktioner behövs även exempelsamlingar.

Anna hade lyckats göra en felaktig utbrytning och haft problem med att rätta. Den teoretiska bakgrund som gavs inför de externa testerna var svårbegriplig. Anna efterlyste ett tydligare

språk. Pär höll med och föreslog att det var bättre att utgå från exempel istället för en teoretisk beskrivning av t.ex. aggregat. Anna höll med om att illustrationer var ett problem. Hon trodde inte att hon skulle klara att undervisa sina kolleger, så hon efterlyste mer stöd från KB.

Katja svarade att en del av testerna var att inte ge så mycket information för att se hur gränssnittet fungerade. Katja och hennes kolleger har också sett samma problem, men det är bra att få information från olika håll inför arbetet med att skriva anvisningar i Metadatabyrån.

Eva-Lisa deltog inte i testet men har tagit del av vad tre av hennes kolleger sagt. De har redan rapporterat problem till KB. Eva-Lisa såg själv stora risker med att låta många bryta ut verk. Hon höll med Anna om att KB måste ge tydliga anvisningar. Eva-Lisa undrade även om det kommer att finnas kontroller av kvaliteten på utbrutna verk.

Eva-Lisa påpekade att användarna först får nytta av verksutbrytning i nya Libris sök.

Olof höll med övriga om att begränsningar för vem som ska bryta ut verk behövs. Det måste vara möjligt att rätta en felaktig verksutbrytning.

Ingrid höll med övriga och efterlyste både tydliga instruktioner och städningsinsatser.

Katja påpekade att det fortfarande är möjligt att skapa lokala verk. Maskinell klustring av verk och maskinella utbrytningar kommer att fortsätta. Hon menade att alla inte bör bryta ut verk och att det i början bör finnas en tydlig uppstyning av vem som gör vad.

Eva-Lisa undrade om hur beslutsvägen såg ut, vem bestämmer att det är dags och på vilket sätt? Harriet svarade att Libris samordning KB beslutar efter information från Formatteamet.

4. Övriga frågor

- **BIBFRAME workshop in Europe 19-20 september**

Presentationer och filmer är nu [publicerade](#)

Harriet rekommenderade Andreas Anderssons presentation om utbrytning av verk.

Liv påpekade att det var en längre och utförligare presentation än den användargruppen fått vid de externa testerna. Liv rekommenderade även Judith Cannans presentation *Linked Data for Catalogers*.

- **Beskrivningsnivåer**

Anna Linqdqvist hade skickat in en fråga från kolleger på Stockholms stadsbibliotek. Många bibliotek sätter Biblioteksnivå även om inte entiteter som klassifikation eller ämnesord lagts till. De borde istället fått Miniminivå. Det är också något som Fatima Klanco Al Mulki sagt vid undervisning om import av utländsk litteratur. Om man inte kan bedöma kvaliteten i en post bör man ange Miniminivå. Anvisningar för beskrivningsnivåer finns i [Metadatabyrån](#).

Katja svarade att KB försöker fasa ut beskrivningsnivåerna. De finns inte med i RDA. I Libris anges beskrivningsnivåer för instansen, men inte för verket. Vad anger då beskrivningsnivån? I MARC21 slås verk och instans ihop till en post och Beskrivningsnivån ser då ut att höra till posten. De som inte katalogiserar lägger ofta på bestånd via förvärvsrutinen och ser då inte vilken beskrivningsnivå som finns. NB anger fortfarande beskrivningsnivå, men lägger även till bibliografikod för NB.

- **Metadataproveniensen**

Anna hade även fått synpunkt på behov av metadataproveniensen. När någon berikar från en annan post syns det inte varifrån metadatat kommer. Ibland blir det tydligt att något blivit konstigt, som när ämnesord på danska lagts till.

Katja svarade att metadataproveniensen är något som är angeläget. I det här fallet syns det i ändringshistoriken vilket bibliotek som gjort vad. Olof menade att här var det någon som slarvat. Man ska städa i det man lägger till via berikning, t.ex. ta bort danska ämnesord.

Jörgen kommenterade att det tidigare funnits information om att låta importerade poster vara intakta och då t.ex. behålla utländska ämnesord. Olof svarade att berikning av metadata inte kan ses på samma sätt som import av en post.

- **CXZ**

Eva-Lisa hade fått en fråga från Helena Lindblom från Umeå UB. Hon hade noterat att det finns många periodika huvudposter i Libris som har avslutats men där CXZ-meddelande inte har skickats. Det är viktigt att meddela när man avslutar periodika i Libris, det har betydelse för bibliotekens arbete med sina samlingar.

- **Höstens möten:**

- 14/11 10:30-16 på KB
- 11/12 10-11:30

Minnesanteckningar:

Harriet Aagaard, sammankallande